

Memorandum voor Nederlandse advocaten die werken of kantoorhouden in het buitenland, dan wel vanuit Nederland diensten verrichten ten behoeve van cliënten in het buitenland

1. Doel memorandum

Recente ontwikkelingen in de Verenigde Staten zijn voor de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten aanleiding de wet- en regelgeving te verduidelijken die geldt voor in Nederland ingeschreven advocaten die in of vanuit het buitenland werken of daar een kantoor hebben, dan wel vanuit Nederland diensten verrichten ten behoeve van cliënten in het buitenland. Deze guidance is bedoeld als steun voor advocaten om ook in tijden van politieke en maatschappelijke druk als onafhankelijk verlener van toegang tot het recht te blijven functioneren.

2. Rechtsstatelijke rol van de advocaat als verlener van toegang tot het recht

Een onafhankelijke advocatuur die de toegang tot het recht waarborgt, is essentieel voor een rechtsstaat, waarbij advocaten zonder inmenging van de overheid of derden en met inachtneming van geldende wet- en regelgeving zelf bepalen hoe zij hun beroep uitoefenen en hun kantoorbeleid inrichten. Een advocaat is in zijn werk onafhankelijk ten opzichte van bijvoorbeeld de (aspirant-) cliënt, de zaak, de overheid, politie, justitie, media en maatschappelijke organisaties. Dat betekent dat de advocaat nooit mag worden vereenzelvigd met de cliënt en de voor een cliënt behandelde zaak. En ook, dat de advocaat tegenover derden, waaronder de overheid, geen verantwoording verschuldigd is voor de wijze waarop hij zijn werk doet, wie hij bijstaat en welke mensen hij in dienst heeft.

3. Borgen naleving Advocatenwet en de op grond van deze wet vastgestelde verordening en beleidsregels

Om deze rechtsstatelijke rol van advocaten te waarborgen, zijn advocaten die in Nederland op het tableau zijn ingeschreven gebonden aan de Advocatenwet, de verordening op de advocatuur, beleidsregels en de Gedragsregels voor de advocatuur.

Advocaten die in Nederland op het tableau staan ingeschreven maar met ontheffing van de algemene raad werken of kantoorhouden in het buitenland, blijven gebonden aan de Advocatenwet, de verordening op de advocatuur, beleidsregels en de Gedragsregels voor de advocatuur.

4. Borgen naleving kernwaarden

Een essentieel onderdeel van de geldende wet- en regelgeving is dat elke advocaat zijn beroep uitoefent met inachtneming van de kernwaarden van de advocatuur, te weten: onafhankelijkheid, partijdigheid, deskundigheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Deze zijn vastgelegd in artikel 10a, eerste lid, van de Advocatenwet. Deze kernwaarden zijn verder uitgewerkt in de Gedragsregels voor de advocatuur en vormen het fundament van professioneel en ethisch handelen binnen het vak en zorgen ervoor dat cliënten, collega's en de maatschappij

op de advocaat kunnen vertrouwen. De advocaat is gehouden om bij zowel de dagelijkse praktijkvoering als de inrichting van de kantoororganisatie te voldoen aan de kernwaarden en zich hierdoor te laten leiden. Dit betekent dat advocaten geen handelingen mogen verrichten die hiermee in strijd zijn. Het is dan ook niet toegestaan om toezeggingen te doen, verklaringen af te geven of overeenkomsten aan te gaan waarbij de onafhankelijkheid in het geding komt, dan wel dreigt te komen. Daarbij maakt het geen verschil of die verklaringen betrekking hebben op de cliënten of (het soort) zaken die een advocaat al dan niet behandelt, zijn kantoororganisatie of de manier waarop de zaaksbehandeling wordt ingericht (waarbij kan worden gedacht aan verklaringen met betrekking tot *Diversity, Equity & Inclusion*). Daarnaast dient een advocaat steeds te handelen zoals een behoorlijk advocaat betaamt (artikel 46 Advocatenwet). Ook uit de betamelijkheidsnorm vloeit voort dat een advocaat te allen tijde zijn onafhankelijkheid bewaart.

5. Borgen geheimhouding

Geheimhouding is wezenlijk voor de uitoefening van het beroep van advocaat. Volgens artikel 11a, eerste lid, van de Advocatenwet is de advocaat ten aanzien van al hetgeen waarvan hij uit hoofde van zijn beroepsuitoefening als zodanig kennisneemt tot geheimhouding verplicht. Deze norm is uitgewerkt in gedragsregel 3.

Daarnaast is de advocaat verantwoordelijk voor het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke gegevens. Dat betekent: bewust kiezen voor veilige communicatiemiddelen, dataopslag en verwerking — en zorgen dat die gegevens goed zijn beveiligd. Dit brengt mee dat de advocaat zich ervan vergewist en ervoor zorgdraagt dat de vertrouwelijkheid van deze gegevens ook in het buitenland is geborgd.

6. Ontheffing voor Nederlandse advocaten in het buitenland

Nederlandse advocaten die in of vanuit het buitenland werken, hebben van de algemene raad een ontheffing gekregen op basis van artikel 12, derde lid, van de Advocatenwet. Die ontheffing kan (ook ter bescherming van de advocaat) worden ingetrokken als niet wordt gehandeld volgens de hierboven genoemde kernwaarden van de beroepsuitoefening, of als niet wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Beleidsregel *Kantoorhouden buiten Nederland*.

7. Nadere informatie

Advocaten of advocatenkantoren die over het voorgaande vragen hebben of zich zien geconfronteerd met een dilemma dat verband houdt met het voorgaande, kunnen zich voor nadere informatie of vragen wenden tot het informatiepunt van de Nederlandse orde van advocaten: informatiepunt@advocatenorde.nl. Ook bestaat de mogelijkheid terzake het advies in te winnen van de lokale deken.